

וארטים על פרשת השבוע

כח י. ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה. הטעם שכפל הכתוב גם ויצא וגם וילך, הא היה מספיק לכתוב וילך יעקב חרנה? וי"ל כיוון שבסוף הפרשה הקודמת הצטווה יעקב ע"י אביו ללכת לחרן (כח ב) ועי"י אמו הצטווה לצאת מבאר שבע (כז מג קום ברח לך). לכן כתב כאן שקיים ב' מצוות, גם קיום מצוות אביו וגם קיום מצוות אמו. ברכת פרץ. ועי"ע ברש"י כאן.

שם. פרש"י וילך חרנה יצא ללכת לחרן. לומר שהוא תכנן ללכת לחרן, ולבסוף כידוע הוא חזר בו, והלך ללמוד אצל שם ועבר למשך ארבע עשרה שנה. ונשאלת השאלה מעיקרא מאי קא סבר ולבסוף מאי קא סבר? וי"ל דהנה בקידושין כט. יש ב דעות בסדר של תלמוד תורה. האחת, ילמד תורה ואח"כ ישא אישה, והשנייה, ישא אישה ואח"כ ילמד תורה. ואמרין במ"י דלא פליגי הא לן והא להו. והביאור הוא כך (עי"פ ר"ת שם) לבני ארץ ישראל שעשירים הם, ישא אישה ואח"כ ילמד תורה, כי יכול ללמוד בנחת. משא"כ לבני בבל שעניים הם ואין יכולים ללמוד אחרי החתונה, כי יש להם עול פרנסת משפחתם, דינם הוא שילמדו תורה ואח"כ ישאו אישה. וכעת הכל כפתור ופרח. כי הרי כשיעקב יצא הוא היה עשיר, ולכן קודם הלך לישא אישה כמהנה אר"י, ולא מצאע הדרך הוא נקלע לעימות עם אליפז והוצרך לתת לו את כל רכושו, וא"כ הוא נהיה עני, לא הוא חזר בו, כי עני קודם לומד תורה ורק אח"כ נושא אישה. ולכן קודם למד תורה, ורק אח"כ הלך ללבן לישא אשה.

כח יא. ויקח מאבני המקום. אומרת הגמ' (חולין צא): כתיב ויקח מאבני המקום וכתיב ויקח את האבן. אמר רבי יצחק תלמוד שנתקבצו כל האבנים וכ"א אומרת עלי ניח צדיק ראשו עד שנתקבצו לאבן אחת. ומה הטעם היינו חייבים לבאר כך הלא בקלות אפשר לדחות את הסתירה שלקח באר אחת מאבני המקום, ומה הוכרח לו להוציא הכתוב מידו פשוטו? וי"ל דהנה מציון בעי"ז מה כל מקום שאתה מוצא ה"ל בידוע שיש שם עבודת כוכבים, וא"כ איך יעקב לקח מאבני המקום ולא חשש למהו"ם? וי"ל דמציון בבית יוסף שהקשה על סג פך השמן עמו היה הנס ביום הראשון הלא זה הביטק ליוסס אחד ותירץ דהא היו צריכים לחשוש שטמא בלייטס אבל כיוון שראו שנעשה בו נס ע"כ אינו טמא שאין נס בדבר טמא ולכן הסג מועיל גם על היום הראשון שלא היה אפשר להשתמש בו לולי הנס. ולפ"י כמ"כ ביעקב אילו לא היה נעשה נס באבני המקום הוא לא היה יכול לישן עליהם מחשש ע"ז ורק לאחר שהיה נס התברר לו שאין בזה ע"ז ולכן יכל לישן עליהם. תכלת מרדכי.

כח יא. ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו. אומר רש"י שהיה ירא מחיות רעות. וקשה מדוע רק כאן היה ירא מחיות רעות ולא כדבר הכהן הזה בשאר היוצאים לדרך אצל האבות וכו'. וי"ל שכעת שכבר ממני עשיו שרצה להורגו זה היה אחרי שהשביע את עשיו בשעת מכירת הבכורה כנאמר השבעה לי כיום וגו', והנה במסכת שבוועת (לט): איתא ששכאחד עובר על שבועה גם הנשבע וגם המשביע ענשנים, והעונש על שבועה מבואר באבות ה ט הוא חיה רעה, ולכן חשש מזה יעקב. כתב סופר.

כח יא. ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו. יש לומר בטעם שלקח מאבני המקום משום שיעקב בא מחוץ לארץ לארץ ולא ידע אם כבר נכנס לארץ כי קפצה לו הדרך ולא ידע בדיוק היכן הוא אז הוא לקח מאבני המקום בכדי לדעת היכן הוא והוא ע"פ הגמ' בכתובות ק"ב. שרבי חנינא שקל אבנים ומצאן קלות אמר עדיין לא נכנסתי לארץ ישראל כיוון ששקלן ומצאן כבידות אמר כבר נכנסתי לארץ ישראל. דברי יונתן.

כח יח. ויצוק שמן על ראשה. כאן תרגם יונתן בן עוזיאל שהוא צק שמן על ראשה. ואילו לקמן בפרשת וישלח לה יד נאמר ויצק עליה שמן ושם תירגם יונתן בן עוזיאל שצק שמן זית. ויש לעיין מדוע שם כתב שמן זית וכאן שמן רגלי? וי"ל, תירץ רבי דב לנדא, שבתחילה רדף אליפז במצוות אביו להרוג את יעקב ואז הוא לקח את כספו ולא השאיר לו כלום ולכן לא היה ליעקב מאומה ואם היה לו שמן אז זה היה שמן משמים ולא שמן זית. משא"כ בפרשת וישלח שיעקב כבר התעשר מאוד מכל עבודתו אצל לבן אז כבר היה לו שמן מזהמים. ולכן שם פירש התרגום יונתן שמן זית.

כח כא-כב. ושבתי בשלום אל בית אבי וגו' וכל אשר יתנו לי עשר מעשרו לך. אומר רש"י שלום מן החטא, ולכאורה קשה מנלן לרש"י הא, הא בשלום בשלום הוא בשלום ושלוה, וי"ל דאיתא בכתובות נ. המבזבז אל יבזבז יותר מחומש דכתיב עשר מעשרו לך, שני עשרונים שהוא חומש. אולם איתא דזה הכל כשלא חטא אבל אם חטא אז וחטאה בצדקה פרוק ויתר מחומש (מבוא בבני יששכר איתרא דפרקא קפ"ז) וא"כ זה מה שאמר רש"י בשלום מהחטא ואז אני אתן רק מעשר, כי בלא"ה אני זקוק לתת יותר מחומש. בנין דוד.

כט א. וישא יעקב רגליו וילך ארצה בני קדם. בתחילת הפרשה כתוב ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה, ולא כתוב וישא יעקב רגליו, כי מתחילה יצא מארץ ישראל לחו"ל לאט כדן היוצא מבינת הנכנסת שפסק שלא יפסע פסיעה גסה, אמנם איתא בברכות ו: דלא אמרן אלא לצאת אבל להיכנס מצווה לרוץ, ועי"ש במהרש"א שביאר שהכוונה היא לצאת כדי להיכנס לבית מדרש מצווה לרוץ. ולפ"י כאן כששמע יעקב את ההבטחה והשיבותיך כן האדמה הזאת אי"כ מצווה לרוץ כדי למהר את חזרתו לארץ לכן וישא רגליו וילך ארצה בני קדם. חתם סופר.

כט ה. ויאמר להם הידעתם את לבן בן נחור. לכאורה הפסוק הזה לא מסתדר כי נחור לא היה אבא של לבן אלא בתואל, אז למה הוא אמר לבן בן נחור? וי"ל שחז"ל (ב"ר מ"ט א) אומרים שכשאדם מזכיר שם של רשע צריך לקללו. וכן מציון שכשרב הזכיר את נבוכדנצר אמר שחוק טמאי (ורקבו עצמותיו), ואם כך איך יעקב יכול לומר בן בתואל הרי היה צריך לקללו שהרי בתואל רשע גמור היה (מדרש אגדה כ"ד), לכן הזכיר את הסבא נחור שלא היה כ"כ רשע. ועי"ל ע"פ הרמב"ם שפוסק כי אדם צריך לכבד את אבי אמו אפילו שהוא רשע. ובתואל היה אביה של רבקה אם יעקב וכיון שזוהר בכבודו לא הזכירו כלל כדי לא לקללו והזכיר את נחור הסבא. תפארת יונתן.

כט ז. ויאמר הן היום גדול לא עת האסוף המקנה השקו הצאן ולכו רעו. וקשה האם הם לא ידעו שעוד היום גדול שהוא הוצרך לומר להם ד"א? וי"ל שביום הקודם הרי השקיעה הייתה מוקדם כמו שבמבוא ברש"י כי בא השמש, וא"כ הם חששו לרעות הצאן אולי גם היום זה יהיה כך. לכן אמר להם תדעו שעוד היום גדול, ואתמול הוקדמה השקיעה. החכם רבי אברהם שמעוניש.

כט ט. ורחל באה עם הצאן אשר לאביה. מה הטעם התורה ציינה את הצאן אשר לאביה, למה חשוב לציין שמדובר בצאן אביה? וי"ל שצאן אביה ה"ל דסותן רועה פסול לעדות דסתמיה גזלן, כי הוא מרעה בהמותיו בשדה אחרים, ומסקינן שם דבבהמת אחר לא חיישינן והנה מבואר בב"מ צ: דבנו נחשב כאחר (אמנם הקטן הוא מחלוקת שם) ולכן הוצרך לזה בשביל שלא נאמר שהיא גזלנית.

כט יא. וברש"י הרחיב בכל הסיפור של אליפז שרצה להרוג את יעקב במצוות אביו, א"ל יעקב קח את רכושיו ואמרו לאביך שהרגתני כי עני חשוב כמות. וקשה ה"א אביו רצה להרגו ממני, וי"ל עפ"מ דאיתא במדר"א פרשה סה. מפני מה כהו ענינו של יצחק ח"א כדי להעביר את הברכות ליעקב. וח"א כיוון שבשעת העקידה הביט בשכינה וכתב כי לא יראני אדם וחי, עשה אותו הקב"ה סומא וסומא נחשב למת. וא"כ זה מה שאמר יעקב לאליפז, הרי אביך רוצה להרגני בגלל שהוא סובר שגנבתי לו את הברכות סימן דס"ל כהטעם שיצחק התעורר בגלל שהסתכל על השכינה, ולא בגלל שצריך להעביר לי את הברכות. א"כ מכיוון דג"ל דיעבב התעורר משום ש"אל יראני האדם וחי" וסומא חשב כמות, וה"ה עני חשוב כמות, לכן לשיטתו די שתקח את כספי ואינך צריך להרוג אותי.

כט יד. ויאמר לו לבן אן עצמי ובשרי אתה. יש לבאר כפל הלשון 'עצמי ובשרי' ע"פ נדה לא. שלושה שותפים באדם. האב מוליד העצמות, האב מולידה בשר ודם. וא"כ נמצא שהקרב מצד האב נקרא עצמו מלשון עצמות, ומצד האם נקרא בשרו. והנה לבן היה קרוב מצד האב, כי לבן נכדו של נחור ויעקב נכדו של אברהם ומצד האם כי לבן היה אה של רבקה, לכן אמר עצמי ובשרי אתה. קול אליהו.

כט כא. ויאמר יעקב אל לבן הבה את אשתי כי מלאו ימי ואבואה אליה. מקשה ע"כ רש"י ואפי' קל שבקלים אינו אומר כך, מתרץ ש"ה עשעה שם בשביל להוליד תולדות. ויש להקשות מה זה מתרץ הלא אפי' קל שבקלים אינו אומר כך? וי"ל שיעקב ידע שלבן הוא רשע ואם יחשוד שיעקב הוא צדיק ורוצה להינשא לבנותיו בשביל להביא לעולם יב' שבטים אז הוא בודאי לא יתן יד לזה ולא יתן לעולם את בנותיו, והנה הלא יעקב יודע ברוח קודשו של שרק מרחל ולא היה לו יב' שבטים איך מתגברים על הבעיה שנקראת לבן, מדברים כמוהו בשפה שלו ואז לבן יראה שהוא 'משלנו' הוא לא צדיק תראה איך הוא מדבר ורק כך הוא יסכים להביא את בנותיו לו לאישה. וזה כוונת רש"י בשביל להביא תולדות דיבר כך. אור לטותים.

כט כה. ויהי בבוקר והנה היא לאה. וברש"י אבל בלילה לא היתה זאת לאה, שהרי רחל גילתה לה את הסימנים. הגמ' בב"ב מתארת בפרטות מה היה בפגישת יעקב ורחל: יעקב אמר לה שתינשא לו, א"ל רחל אבא שלי רמאי, הוא יחליף את לאה איתי, א"ל יעקב אין בעייה אני מוסר לך סימנים כדי שלבן לא יוכל לרמות את והנה, אחרי שהכל היה סגור היא הלכה וגילתה את

פרשת ויצא תשפ"ג

הסימנים ללאה. וקשה מאוד מה ההיתר שלה לגלות את הסוד: ואם תאמר שפחדה מהבושה של לאה אז מעיקרא מה סברה? וי"ל, שהמחשבה של רחל בתחילה היתה שבאבא שלה רמאי אבל לא כ"כ בפרהסייה. היא חשבה שהוא יביא אותה (את רחל) לחתונה ולאחר החתונה הוא יחליף את לאה בצנעה ובכזה מקרה לאה גם לא תתבייש כ"כ. אבל לבסוף אבא שלה "החכם" הרמאי, גילה לכל העיר שהיא לאה וזה מה ששרו בחתונה היא לאה היא לאה היא לאה. וכמו"כ הוא הוא כלים מכולם ואמר להם שיעקב נשאר בגלל רחל וכו', וכך אחרי החתונה כולם נעמדו מתחת הבית לראות ולשמוח לאיד, ואז רחל ראתה שהיא תתבזה בפרהסייה ועל כזה מקרה יעקב לא דיבר, לכן מסרה הסימנים. מר"ש שבדרון.

כט כה. ויהי בבקר והנה היא לאה. מסופר במדרש שבבוקר אמר יעקב ללאה רמאית בת רמאית, למה שיקרת אותי ולא גילית לי שאת לאה, ענתה לו לאה אני תלמידה שלך כי גם אתה אמרת (שיקרת) לאביך אני עשוי בכורך. וקשה מה טען לה, ומה ענתה לו חזרה אתה שקרן וי"ל הנה איתא שעניי לאה היו רכות (מבבל) כי אמרו הגדולה (לאה) לגדול (עשיו). ועי"ז בכתה לאה כל הזמן שלא תעלה בגורלו של עשיו, וזה מה שאמרה לאה ליעקב, הא אתה אמרת לאביך שאתה הבכור בגלל הטענה שלך שאתה הבכור וכמשל השפורפרת, וא"כ אין לך טענה עלי, כי אתה ואני הגדולים. נפתלי שבע רצון.

כט לד. ותהר עוד ותלד בן ותאמר הפעם ילדה אישי אלי כי ילדתי לו שלשה בנים וגו'. יש להקשות מדוע עד עתה יעקב לא נלווה אליה, וגם שלא יתכן שיעקב לא נלווה לאשתו עד אז? וי"ל ע"פ המבואר בברכות מג: על עניין השדים ששד לאחד נראה ומזיק, לשנים נראה ואינו מזיק, לשלושה אינו נראה כלל, והנה כל עוד היו לה שני ילדים יעקב לא נלווה אליה לבד אלא רק עם הילדים כי לא היה אפשר להשאיר הילדים לבד כי יראה עליהם השד ויכולים לפחד, כעת שנולדו להם שלושה ילדים היא יכולה לשחרר אותם לבד והיא תשאר לבד עם יעקב. צמח דוד.

לא ל. ועתה הלוך הלכת כי נכסוף נכספת לבית אביך למה גנבת את אלוהי. יש להקשות מה הקשר בין גניבת אליליו להליכת יעקב לבית אביו? וי"ל, אומר רבי העשל ע"פ חז"ל, ששאל מין את ר"ע מדוע אתם לא עובדי אלילים הרי הולכים בתור רוב ורובם עכו"ם, ויתרץ לו רבי יעקבא שמקור הדין של רוב הוא מציווי התורה: 'כבד את אביך' שהרי אביו הוא רק מדין רוב, וכיוון שילפינן מהתורה א"כ התורה אומרת לא לעבוד אלילים. וא"כ וי"ל שזאת גופא היתה טענת לבן, הרי אתה הולך לאביך לכבוד, ומי אמר שזה אביך, ע"כ מדין רוב, א"כ למה גנבת את אלוהי.

לא כד. אל תדבר עם יעקב מטוב ועד רע. רע מובן, אבל טוב, למה לא? וי"ל דהטעם שרבקה היתה עקרה כי לבן א"ל אחותונית את היי לאלפי רבבה. והקב"ה לא רצה שיאמר שזכתה להתעבר בגלל אותה הברכה. וא"כ שפיר וי"ל שלא ידבר עמו טוב - גל מדובשך ולא מעוקצך.

לא כט. יש לאל ידי לעשות עמכם רע ואולקי אביכם אמש אמר אלי השמר לך מדבר עם יעקב מטוב עד רע. רבים נתקשו בכל למה אמר אני יכול לעשות לך רע, רק אני לא יכול לגלל סיבה פלונית ואלמונית, הרי סו"ס אין הוא יכול לעשות רע, א"כ מה זה משנה מה הסיבה בדיוק, הרי הוא לא יכול. וי"ל, אומר האמרי שפר, שכוונת לבן הייתה שהוא עצמו בלבד לא יכול לעשות כלום, של הקב"ה אמר השמר לך לי לבד, אבל אני יכול לעשות שליח שיעשה לכם רע, ואני לא אענש ע"כ כי אין שליח לדבר עבירה, ועוד שהקב"ה הזהירני לא לדבר איתך מטוב עד רע, ועל מילי דדיבור אין שליחות כי מילי לא מימסרי לשליח.

לא ל-לא. ועתה הלוך הלכת כי נכסוף נכספת לבית אביך למה גנבת את אלוהי. ויען יעקב כי ראתי כי אמרתין פן תגזול את בנותיך מעמי. רבי צבי חריף מבאר את המו"מ שהיה בין יעקב לעשיו ע"פ הפסוקים הני"ל, הנה כתב באבן עזרא שרחל גנבה את התרפים בשביל שלבן לא ישאל בתרפים באיזה דרך ברח יעקב. והנה לבן לא יכל להרע ליעקב כי הוא בדרך לכבד את הוריו ושלוחי מצווה אינם ניזוקים, אמנם זה שייך רק ביעקב ומה עם שאר בני ביתו? וזה מה שאמר לו לבן ועתה הלוך הלכת כי נכסוף נכספת לבית אביך לקיים כיבוד אב, וא"כ למה גנבת את התרפים, הרי אתה שליח מצווה, ויען יעקב ויאמר כי יראתו פן תגזול את בנותיך מעמי כי להן אין מצווה.

לא נב. אם אני לא אעבור אליך את הגל הזה ואם אתה לא תעבור אלי את הגל והמצבה. מדוע שזכור את יעקב הוסיף מצבה ולא הספיק לו גל? וי"ל, אומר מהרש"ש ע"פ הרמב"ם (מלכים ט, ז), דבן נח נהרג ונידון בעד אחד, אבל בישראל בעיני ב' עדים, ולכן אצל לבן הספיק גל ואצל יעקב הוצרך גם מצבה.

קבלה טובה בעת צרה

מצינו בפרשה שכאשר יעקב הלך לבית לבן הוא נדר נדר אם יהיה אלוקים עמדי ושמרני בדרך וכו' ושבתו בשלום אל חז"ל שראוי לידור בעת צרה כדי להנצל מהצרה, כמו שאמרו במדרש רבה כאן: כתיב (תהלים סו) אשר פצו שפתי ודבר פי בצר לי, א"י יאמר הבבלי ודבר פי בצר לי שגדו מצוה בעת צרתו, מהו ליצחק לאמר לדורות כדי שיהיו נודרים בעת צרתו, ומובא גם בתוסי' חולין ב: ובארו דאע"ג דאסרו לידור מי"מ בעת צרה מותר, וכי"כ בשו"ע וי"ד סימן ר"ג ס"ה. וכי"כ החפץ חיים במחנה ישראל פרק לח: ונכון לידור איזה דבר אם יזכוה הקדוש ברוך על שישגב מן המלחמה ולבוא אל ביתו לשלום כדכתיב וידר יעקב נדר לאמר ור"ל לאמר לעולם שידור בעת צרה כי גם יעקב ידע אז שהוא הולך למקום מסוכן מאוד וכי"כ אבל כי"ז אם הוא משער בעצמו שישמרו את נדרו אבל בלתי טוב שלא ידור כלל עכ"ל. ובספר חסידים סימן תג: מי ששרוי בצער אל ימרה ואל יקפוח בנדר אלא יחשוב תחילה שמא יתחרט לכך יחשוב תחילה איזה נדר יקבל שלא יתחרט ושיוכל לקיימו ילך לחכם ויאמר אם יש טוב בענין אקבל עלי והחכם יתן לו עצה הגונה שידור נדר שיוכל לקיים ונדר הגון לפי הצרה דכתיב טוב אשר לא תדור משתדור ולא תשלם וכו', ומעין הצרה היחשוב כי שמא לכך הובא בצרה שיחשוב נדר מדה במדה. והטוב לכך הוא ממש שאנחנו צריכים לדור בתהרה משאנו מנוע לנו שום דבר מאיתו יתברך, וע"י שאנחנו מקבלים ע"י קבלה טובה שקשה לנו הקב"ה מידה כנגד מידה נוטן לנו כנגד זה מה שלא מגיע לנו. ואם כן הורו שבזמננו שנחלוש הדורות לא כדאי לנדור כלל אבל עכ"פ ראוי לו לקבל קבלה טובה בלי נדר וישתדל בכל עוז לעמוד בקבלתו ובזכות זה יוושע מצרתו. וכי"כ בשבת מוסר פרק כ: יהא אדם הזיר מאד שלא ינדר אף בעת צרה. וכתב בספר החסידים אף על פי דתוספות כתבו שנודרים בעת צרה ה"מ דורות הראשונים שהיו בטוחים בעצמם שלא ישנו את דבריהם מכל מניעות שבעולם משא"כ דורות אחרונים. ואמרו בירושלמי (נדרים פ"ט הל' ה"א) הנודר פנקסו פתוח עליו שמישים עצמו חסיד שבטוח לקיימו. על כן שומר נפשו ירחק מהם פן י"י יכשל בעון נדרים וכו', ואם רוצה לקבל עליו לא יאמר בלי נדר ואפילו הכי מצוה לקיימו כמו שכתב בספר שני לוחות הברית ז"ל מלך מקום הוא בכלל מוצא שפתיך תשמור ושב ורפא לו.

נביא כאן כמה סיפורים על אנשים שקיבלו על עצמם קבלה טובה בעת צרה ונושעו. ישנו סיפור ידוע שסיפרה אותו מנשות החסד שמחלקת אוכל בבתי החולים: עשר שנים הייתה עקרה. עשר שנים של התמודדות. ואז, "בליה שגום וסוער, בעלי הלך לישון, ואני נשארת לבד. פתאום הגיע הצאנז, 'אלוקים', ועקתי, 'עד מתי אשאר ככה. בלי ילדים.' וצאתי מהבית, עם שלוש קטלרים, כל הייתה הרפואית שהייתה לי מכל העשר שנים האלה. עצרתי מונית ואמרתי להגה: 'תעצור לי ליד הבית של הרב הכי גדול שאתה מכיר.' 'הנהג אמר: 'הרב הכי גדול שאני מכיר הוא כמעט בן מאה שנה. אני שמע אלו אנשים מכל הגלובוס. משדה התעופה באים אליו. בטח כבר הלך לישון.' 'ואז הוא צער. ליד ביתו של רבי שלמה זלמן אגרייבך. נגד כל הסיכויים הגיעו שני בעצמו פתח את הדלת ואמר: 'איך אני יכול לעזור?' אני מתחילה לבכות ואומרת: 'כבוד הרב יש לי בית יפה, אבל אין לי ילדים עשר שנים, והתחזיות של הרופאים שחורות שמחור.' 'הרב אמר לי: 'גברת, כואב לי שכוואב שלך. אני מצטער יחד איתך. אבל אלוקים לא חיוב לתת לך ילדים. הקב"ה לא חיוב לאף אחד שום דבר. לא חיוב לתת לך לך בריאות, לא חיוב לתת לך חיים, לא חיוב לתת לך ילדים, לא חיוב לתת לך פרנסה. הוא לא חיוב.' 'הייתי בהלם. אחר מירתי 'יתודה רבה' ונכר הסתובבתי לחזור הביתה. אלא שאז הרב קרא לי שוב. הוא לחש משפט מדהים: 'הקב"ה לא חיוב לך. אבל אם את תעשי שביל אנשים אחרים משהו שאת לא חיבת – גם הוא יעשה איתך משהו שהוא לא חיוב, גברת גבאי מחליטה לעשות משהו שהיא לא חיבת. היא מחליטה לתרום מזמנה ומהונה לשמח חולים במחלקות הקשות. ואז קורה המופת. תוך זמן קצר היא זוכה להתברך בשלושה ילדים. היום כבר יש לה נכדים רבים.

הסיפור הבא אירע בעת אהרונה רב, יצחק א., יהודי ירא שמים, ניסה לשלוח ידו לפרנסתו כדכתיב סת"ם. הוא למד את המלאכה היטב, והחל לכתוב מגילות, כדרכם של סופרים מחליטים. אולם הוא לא ניחן בכתיב יד נאה, ותוצרות ידיו לא באמת כבשו את לב הסוחרים והמתעניינים, והוא נאלץ למכור מאוד בזול, עד כדי שהפרנסה לא הייתה בהרבה. ר' יצחק הוא מוכר של משפחת זקבך, אשר אחד מבניה, הרב מנחם אשר זקבך ז"ל, נמנה על קדושי מירון. כשהגיע ר' יצחק לחנם, שמע כי המנוח ז"ל הקפיד ביותר על אמירת ברכת המזון בכוונה ומתוך הכתב, עד כדי שלא היה אוכל אם לא ידע שיש תחת ידיו ברכון, ממנו יוכל לברך, באומרו כי ברכת המזון בכוונה ומתוך הכתב היא יכולה בודקה ויודעה לפרנסה. ר' יצחק שמע את הדברים שהופנמו בעומק לבו. הן הוא מתקשה בפרנסתו, וברצונו ללמוד ממעשי הסובבים על המנוח ז"ל, מצא אפוא לעצמו את הבדק המבקע להתגדר בו. על אתר החליט כי הוא מקבל על עצמו לברך ברכת המזון בכוונה ורק מתוך ברכון, ובאין ברכון הוא כלל לא יאכל, עד שימצא ברכון ממנו יוכל לברך. כמה ימים חולפים, ור' יצחק מקבל מלחמה נוספת, לקיים משינה מקום משנה מזל. עד אז נהג

מאמרי מוסר וסיפורים בענייני הפרשה

לכתוב בביתו, ועכשיו הוא עובר ליחד סופרים, בו לכל סופר יש עמדה משלו, כאשר בחדר האחד כותבים יחד כמה סופרי סת"ם. הוא מתחיל לעבוד במקום החדש, ובאחד הימים, כשהוא רוצה ליטול ידיו ולטעור את לבו, הוא מגלה שהברכון נשכח בבית, טוב, הוא כבר יודע מה הוא עושה במצבים מעין אלה. הוא לא נוטל ידיים, עד שהוא מסדר לעצמו ברכון. הוא מסתובב בחדר הסופרים, מחפש ברכון או סידור, אולם אינו מוצא. מחפש במדף עליון, בפניה הקפה, על יד הכיור – אפס, אין ברכון בסביבה! מה עושים עכשיו? – ליטול ידיים ולאכול בלתי ברכון באופק? – הוא בא בחשבון. הוא קיבל על עצמו לכאן רק מתוך ברכון, והוא לא מוכן להתפשר על קבלתו זו. ללכת הביתה רק כדי להביא ברכון? נשמע לו מופרך, הוא מוסיף להסתובב בחדר ולחפש אחר ברכון, וזו אחד הסופרים מציע לו: כתבתי בעבר את ברכת המזון לליטול ידיו, אוכל את ארוחתו, נוטל הוא עדיין תחת ידיו. אני יכול להשאיל לך אותו, תוכל לברך מתוכו. כמובן, בכפוף לכך שתשאיר אותו טיף בניילון השקוף המגן עליו, לבל יתלכך חלילה. זה עוזר לך? בודאי: ר' יצחק ממחר לליטול ידיו, אוכל את ארוחתו, נוטל

את ידיו במים אחרונים, מנגבם היטב, ובזהירות מופלגת מקבל את הקלף לידיו. הוא מברך מתוכו ברכת המזון בכוונה ומתוך הכתב, ואינו יכול להתעלם מהעובדה כי הכתב נאה והמהודר ביותר, לסופר הזה יש חוש אמונותי של ממש, כתב היד שלו הוא כמו ציור מהמם! כשהוא מסיים לברך, הוא פונה אל הסופר, ומבקש להשאיר את הקלף תחת ידיו לכמה ימים, כי הוא מבקש להתאמן באמצעות כתב היד הנאה. הסופר טוב הלב הסכים, בכפוף לשמירה מלאה וקפדנית על הברכון הכתוב ביד אמן. ר' יצחק מותר את הקלף אצלו, ומדי יום מקדיש שעות ארוכות לאימון כתב ידו, כדי להגיע ליעד הנספק: כתב יפה ונאה, בדומה לכתב שניצב מול עיניו. חולפים כמה שבועות, וכתב היד של ר' יצחק משתפר פלאים. בעזרת הכתב שלפניו, הוא מצליח לשפר את כתב ידו במידה משמעותית, ועתה כתב ידו נאה ויפה, ומסתבר שגם יהיה מובקש יותר ויהיה שווה סכום נאה, הוא מתחיל לכתוב מגילה בכתב היד החדש והמהודר שסיגל לעצמו, ואכן, המגילה הכתבת ביד ממש, כל רואיה מתפעלים ממנה. חולפים מספר שבועות נוספים, והנה יוזמה ברובה מתגבשת: לכתב 45 ספרי תורה לעילוי נשמת 45 קדושי מירון. למלאכת הקודש נדרשים 45 סופרי סת"ם, ור' יצחק ממחר להגיש מועמדות, שולח את כתב היד המעודכן שלו, שגורף מחשבות ומביא אותו להיבחר כאחד מצוות הסופרים שישקדו על המלאכה. גבור לו עלה... לכתוב את ספר התורה לעילוי נשמת הרב זקבך ז"ל זה שבקבוצתו קיבל על עצמו את הקבלה לברך ברכת המזון מתוך הכתב.

כשרבי חיים קהיורט היה צעיר הוא חלה במחלה קשה מאוד. אחוזי הרפוי שלו היו אפסיים ממש. בהוראת הסטיפלער הוא קיבל עליו שאם יחלים ויחזור להתהלך כאדם בריא, הוא ישתדל בלב כוח לאסוף מיליוני דולרים בכל שנה, על מנת לחתן בחוריו ושיבה יתומים, כדי שיוכל להמשיך לעסוק בתורה בישוב הדעת. ואכן, כשזכה והבריא החל לעסוק בכך, ומדי שנה חיתן עשרות יתומים ויתומות, ותמך בהם תמיכה של ממש. **סיפר רבי אלימלך צידמן.** רבי הלך שלעגוינגער צ"ל ל"ע לא רבי אברהם בפר בן זמן רב אחר נישואיו, והלך לדרוש ברופא גדול ומלומד ביותר. אמר לו הרופא, רבי יהודי, כאשר רוב עשבים על כף ידי יהיו לך ילדים, כאומר לו התייבש, ואחבל על הכוחות שהינכם משקיעים בזה, כי תמו כל הסיכויים. רבי הלל לא התמהמה ושם פעמיו מיד אל ציונו של האור החיים' הקדוש ושם קיבל על עצמו בדמעות שליש ללמוד בכל שבוע מספרו הבהיר, וראה זה פלא כעבור שנה חבון בריאותית את בתו הבכורה וזכה להקים דור ישרים מבורך בתנין רבן, אחד מהם היה רבי משה הלברשטאם, וכן רבי סנדר פריינד צ"ל ורבי משה רובין שפיאד. בהיות בתו הרבנית הלברשטאם כבת תשע פשטה אז בעיניה"ק ירושלים מחלת הדיפטטריא, מחלה זו רבים חללים הפילה, ורבכיתיה עצמה הלכו אז לעולמן ג' מחברותיה. והיא היום ביקרה הילדה אצל הרופא מסיבת הצטננות, ובבדיקת הרופא הבחין בה סימני הדיפטטריא ל"ע, ובנפש בלא אומר ודברים להכניסה כך – ללא שום הכנה, אל חדר הניתוח ע"מ לנתחה ולנסות להצילה מלהבה של מגיפה זו. הבטיח ר' הלל שכשיעזור ה' יתקום ממיטת חוליה ותתהלך בחוף שלא על משענתה, יביא את בתו להדליק נר בפילהכ"ס של האור החיים' הק' אשר ניצב בעיני העתיקה' (ענין זה של הדלקת הנר בסיגולה נפלאה לכל הישועות), וכמו כן ידליק הוא בעצמו נר בכל עש"ק קודם כניסת השבת לטובת נשמת האור החיים' הק'. ואכן, אחר הניתוח קמה הבת ושבה לבריאותה ואיתנה הראשון. פייס ואין צורך לומר שקיימו גיל הבהטחה הנ"ל. **רבי חיים פנחס שיינברג** בסביבות גיל שלושים בעקבות חולי של בתו קיבל על עצמו כמה קבלות, בתוכם קבלה שלא ליטול ידיים רק לסעודה של מצוה וכך עשרות שנים לא אכל כי אם מסעודת מצוה, בשנים מאוחרות היה בני המשפחה ותלמידים מביאים לו אוכל מסעודות מצוה שעשו, גם כשלא התמיהם בהם כדי שיוכל ליטול ידיים.

סיפר רבי דוד יוסף בנו של רבי עובדיה יוסף: לפני שנים רבות, כשהייתי צעיר לימים, בתי חלתה במחלה קשה מאוד, הלכתי למקובלים וצדיקים שיברכו אותה, אך

אאמו"ר כעס עלי ואמר שזה ביטול תורה, ושאיני צריך להתחזק ולפשפש במעשי. קיבלתי על עצמי קבלות גדולות שאני יכול לעמוד בהם, מצבה של בתי החמיר, עד כדי שהגיעה למצב גססה ואז רצתי לאאמו"ר וסיפרתי לו שהמצב חמור מאוד, אמר לי, לרופא נתנה רשות לרפאות ולא לייאש! אל תתייאש! מי שנותן חיים הוא רק הקב"ה! שהיא תהיה בריאה!" כמובן שרצתי וזיעתי התפלל מכל לבה וכמה שעות לאחר מכן היא כבר פתחה עיניים והבריאה בניגוד לכל התחזיות הרפואיות הקודרות. כאשר הייתה בת חמש הלכנו לבית החולים לביקורת שגרנית. הרופא סיטפל בה, שהיה אדם לא דתי כלל, התרגש מאוד, פרץ בבכי, הניח ידו על הראש ואמר: "ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם מחיה המתים". בכל פעם, עד החדש האחרון של אבא, אבא, שהייתה מגיעה הבת עם ילדיה, היה אבא אומר עליה כשדמעות בעיניו את הפסוק שאמר יעקב אבינו ליוסף: "ראה פניך לא פלתי והנה הראה אותי אלוקים גם את ארעך". ותמיד היה שב ומדגיש: "לא הברכות ריפאו אותה – אלא הקבלות שקיבלת לרפואתה".

בחופשת בין הזמנים האחרונה, יצאתי לטיול רכיבת אופניים עם חברים. באחת הירידות התקלקלו הבלמים, והאופניים צברו תאוצה וטסו במהירות עצומה. צעקתי בקול קולות, הצילו! הצילו! אני עומד להתרסק לתהום, בכיתי ואמרתי וידו, פשוט ראיתי את המות מול העיניים. ופתאום עולה לגג עיני התמונה מהשבת האחרונה, כשהגבאי הממונה לדאוג עליו שאל בשעת הפילה נישג כל פעם אחר פעם ומפרש בי: "נו, הן תפסיק לדבר בשעת הפילה וקריאת התורה, זה חילול ה', אתה מבזה את ה', אתה חוטא ומחטיא", ואני רק מחכה שהגבאי יעזוב אותי ואוכל להמשיך בדבורי. כל הנון מהמחשבות שחלפו בראשי באותן שניות קריטיות. כמובן שאת הרמז הבנתי מיד. צעקתי בקול בכוחותיי האחרונים: ריבוננו של עולם, אני מקבל על עצמי לקדש את שמך בעולם, ברבים, ולא לדבר יותר בשעת הפילה וקריאת התורה, בשום פנים ואופן, אגא ריבוננו של עולם, בזכות קבלה זו שקיבלתי על עצמי ברגע זה, תציל אותי שאצא ללא שום פגיעה מהאירוע הזה. אני מבחין בגבעה נעקית של חול מעורב עם אבני חצץ שהחברה שסוללת את הכניסה והכביש החדש לירושלים הכינה למילוי או לאספלט וכו'. כיוונתי את האופניים לעלה הנ"ל וכך נעצרתי וניצלתי, יצאתי מהאירוע הנ"ל ללא פגע וללא שריטה ב"ה. מתוך גליון ומקדשי תראו.

באחת הישיבות הקטנות החשובות בירושלים, ישב בחור בן טובים, שלא הצליח בתלמודו. מוחו היה סתום ושכלו קלש ושום לימוד לא נקלט בראשו, אך רצונו היה עז ונחוש. הוא ניסה את כוחו שוב ושוב, אך ללא הצלחה. על אף היותו בחור ירא שמים, נעים הליכות ובעל מידות טובות, לא עלה תלמודו בידו. המגיד שיעור שלו בישיבה לקח אותו לרבי חיים קניבסקי, רבי חיים שמע את הסיפור שקשב רב ואמר לבחור בה"ל: תפבל על עצמך להתפלל תמיד תפילה בלבו, ושלא להפסיד תפילה בציבור גם אם תצטרך לזה מסירות נפש! וכך תצליח. חלפו ימים, הבחור סיים את לימודיו בישיבה קטנה, עלה לישיבה גדולה והנה באחד הימים הבחור יצא לטיול שנמשך עד שעה מאוחרת בלילה, וכשחזר לביתו בשכונת רמות בירושלים, הייתה השעה מאוחרת מאוד. מספר הבחור: ישבתי עם הוריי ושוחחתי עמם בחיותא על חוויות הסיעה והיום, ולא שמתי לב כלל אף השעון מתקדם ומתקדם. לפתע תפסתי את עצמי בבהלה: עדיין לא התפללתי מעריב! מחוגי השעון הראו על השעה 3:00 בלילה! זכרתי היטב את הקבלה שקיבלתי על עצמי, ע"פ הוראת רבי חיים שלא לוותר על תפילה בציבור בשום אופן, אבל לא ידעתי מה ניתן לעשות בשעה שכזו. בכל שכונת רמות, על כל בתי הכנסת הרבים שבה, לא ניתן למצוא מנין תפילות מעריב בשעה זו! האפשרות היחידה למצוא מנין בשעה כזו היא רק בביהכ"ז הגדול שבשכונת ז'כרון משה, במרכז העיר, אך כיצד מגיעים עתה לז'כרון משה? התחבורה הציבורית כבר מזמן אינה פועלת, החלטתי לעשות השתדלות בדרך. יצאתי מהבית והרחקתי לכת עד כביש רמות המרכזי [שדרות גולדה], בניסיון למצוא טרמפ, אך הכביש היה כמעט ריק. מכוניות בודדות שחלפו על פני שעטו ביעף ולא עצרו כלל. לאחר המתנה ממושכת בקור הירושלמי הנון, החלטתי: אם בתוך עשר דקות מוצא אני דרך להגיע לז'כרון משה – הרי טוב, ואם לאו – הריני חוזר הביתה, ובלית ברירה אתפלל ביחידות, וההכרח לא יגונה... והנה כעבור שבע וחצי דקות נעצרת לידי מכונית, ובתוכה יהודי שהכרתי משכונתו. הצעתי ל"ה הוא שולא אותי בחביבות. – לז'כרון משה: ענית: – יטוב מאוד! גם פני מועדות לתפילת מעריב ביזכרון משה! משהענו לביהכ"ז כבר המתינו שם 5 אנשים שעדיין לא התפללו, יושבים ומציפים למניין שיאסוף. לאחר שהגענו, עדיין חסרו שלושה למניין. חלק מהאנשים בראותם כי אין מניין, רצו ללכת לביתם, אך אני ביקשתי שימתינו עוד מעט, כיוון שמוכרח אני להתפלל בציבור! ולבסוף היה גם היה, בי"ה, מנין שלם! תיכף החלה תפילת ערבית. עבורי הייתה זו תפילה מיוחדת במינה. התפללתי ברגש ובכוונה רבה מילה במילה, אולם משהגעתי בתפילת שמו"ע לברכת 'אתה חונן', נפתח ליבי בפתע פתאום. פרץ דמעות אדיר ניגר מעיני ללא הפוגה! בכיתי ובכיתי שם בפניתי ביהכ"ז. מעולם לא חוויתי חוויה שכזו, מעולם לא

בכיתי בכי שכזה... עמדתי שם בפניתי בברכת 'אתה חונך' בלבד בערך כשלוש רבעי שעה, כשציבור המתפללים סיים זה מכבר את תפילתו והתפוררו איש לביתו. יצאתי מתפילה זו כאיש אחר לגמרי, והרגשתי כבירתי חדשה! בהיותי

דיעות חשובות וכן דברים מהגדולי ישראל. ערך בדרך של שו"ת

העצומה אני מרגיש שפלאים אני קולט ומבין!!! בבת-אחת נפתח לי הראש! חשתי בלימודי טעם מתוק וערב עד מאוד, כפי שמעולם לא הרגשתי. בפעם הראשונה בחיי קראתי את השללים ב'יתוספות' והבנתי את עומק משמעותן.

ע"ש סי"ה עשיתי טובה למה שאני אשלם כעת, והרי הסברא היא שכשאדם עושה לפני טובה יש אומדן דעת שאם יבוא הפסדים לעושה הטובה אז הנהנה מקבל יע' לשלם ואפי' שלא דיברו ע"כ בפירושו. כמובן צריך לדעת מה זה האומדן דעת ומתי זה נאמר? ויש צדדים לכאן ולכאן. מתוך שיח המשפט.

מדור זה יש להימנע מלקרוא בשבת: רעיונות ופתרונות שנשלחו להשבע: א. להסרת כתמי חלודה מבגד. לשחוט מעט לימון טבעי על הכתם ולהניח בשמש ישירה על הבגד 10-30 דקות - אם עדיין נשארה החלודה- מומלץ לימון טבעי+מלח- אך לא להשהות בשמש יותר מ-10 דקות- הבגד עלול להתפורר, ניתן לחזור על הפעולה לפי הצורך. **ב. פתרון לבעיית גרוד בראש** נובע הרבה פעמים מדורג שמפו שמתמשש, מומלץ לנסות שמפו אחר (לפעמים צריך עדין יותר מפני שנובע מאלרגיה מסוימת ולפעמים צריך חזק יותר מפני שהקיים עדין מדי ולא מנקה מספיק. **ג. ניקוי כתמי זיעה מהכתם:** לגבי כתמים כבוע, שמן זית בכוס לטבול קיסם אוזנים בשמן ולמרוח בוהריות על כתמי הזיעה יורד במקום. **עוד פתרון:** לקחת מברשת שיניים נקיה להרטיב עם מים ולשפשף. **עוד פתרון:** להשפירץ חומר לניקוי חלונות על סמרטוט ולהעביר על כתמי הזיעה. **עוד פתרון:** לשפשף עם סמרטוט הטבול בחומץ.

ד. לגבי פחדים של ילדים להישאר לבד בחדר וכדו' יש המון אנשים מומחים בתחום סוג של פסיכולוגים, זה לא דבר יקר בכלל אך זה חשוב מאוד ללכת למומחים ולא כדאי להתעכב עם זה. **עוד שלוחו זה: יש סגולה לקחת סכין לעטוף אותה ולשים אותה מתחת המטה של הילד והפחדים יפסיקו. **ה. כתמי דם מבגדים** משפשפים עם סבון כלים של פיירי. **ו. ניקוי זכוכיות של נרות** יש לשים בתוך מים חמים עם כמה כפיות אבקת כביסה משרים כעשרים דקות משפשפים קצת ויוצא חדש אפשר גם להוסיף סנו אוקסיגן. **ז. לניקוי כתמי ארטליין** משרים את מקום הכתם באלכוהול. **ח. כדי לנקד איזה מילה במחשב ישנה אפשרות פשוטה וקלה:** עומדים על האות שצוה רוצים לנקד ולוחצים על ALT ימני (הנמצא ביד ימין של המקלדת). לניקוד קמץ- לוחצים על ALT "יק" צירה= ALT "צי" וכן הלאה. עצה טובה: לנסות את ALT עם כל האותיות וכך לדעת גם את הניקודים המורכבים יותר. -למשל הניקוד ק' נמצא על המקש העומד ימנית לסוגריים המרובעות. **ט. להסרת כתמי חלודה מבגדים:** יש בחנויות של חומרי עבודה ובניה וכדומה חומר (נוזל בבקבוק) להסרת כתמי חלודה מבגדים. מטפטים על מקום הכתם. החומר מתערב עם החלודה והכתם נעלם אחרי כמה רגעים. לאחר מכן שוטפים במים, כך לא הורס את הבד. החומר עובד ומחזיק שנים ארוכות, תמיד טוב בבית. בברכה. **י. ניתן להוריד זיו** ע"י שרייה באקונומיקה, כמובן מדובר על חולצות לבנות: **יא. לגבי יונים שכנסות המון לבית,** יש אפשרות לקנות בטמבור דמות של עורב שזה מפחיד את היונים, תולים את זה עם חוט על החלון והוא גם אז קצת עם הרוח. **יב.** פתרון הכי פשוט בעולם לשמור על גבינה צהובה שתישאר טרייה לאורך זמן ולא תתייבש, פשוט לשים אותה בתוך קופסת מזון מפלסטיק, (נמוכה, כמו שמוכרים בייטרינג עושים מכירת אוכל מוכן לשבת).**

יג. עצה פלאית להוריד כמעט את כל הכתמים החל מהבגדים הלבנים וכן שולחנות מפה רצפות ועוד... חומצת מלח מועילה לחלודה בבגדים ברצפה וכו' וגם להזהר מאוד מחומר זה ולא לעבוד איתו לילדים וגם חומר זה אוכל את הרצפה אם הוא נשאר יותר מדי זמן.. **כמו"כ** טרמפנטין טינר וכו' מועיל לכתמי דיו לורדים נייר סלולייפ שעל מפה ועוד... אחד משני אלו מוריד את כל הכתמים שיש לי בבית פשוט חיים קלים..

התורה חסה על ממונם של ישראל: בקשות שנשלחו ע"י קוראי העלון לסיוע ועזרה מקוראי העלון הנוספים: למי שיש פתרונות או רעיונות שונים ורוצה לזכות לעשות חסד שישלח למייל שמובא בסוף העלון:

א. קורה פעמים רבות שמוציאים בגדי תינוקות מאחסון של שנה שנתיים, ומגלים המון כתמים צהובים של פליטות על הבגדים. (שכנסו נקיים לארון...) אך מורידים את הכתמים האלו: **ב. למי שיש מידע בעניין אדם שיש לו זקן דליל** ורוצה שיהיה לו זקן מלא מה התכשירים: **ג.** רצינית לדעת מה עושים עם הרטבת לילה לילדה בגיל 7. **ד.** איך מחממים את הבית והדוד בחורף במינימום צריכת חשמל. **ה.** איך אפשר לטפל באופן טבעי בדלקות: **ו.** מה יכול להועיל לילדים נרדמות בצורה קשה כבר למעלה מ20 שנה? **ז.** האם אפשר לפרסם: אם משהו יודע או יש עצה איך אפשר למנוע ממגהץ קיטור שמזיז פעם מוציא מים חומים ומלוכלכים במקום אדים (אי אפשר להוציא את החלק של המים).

השעה הייתה כבר סמוכה לזמן תפילת שחרית בוותיקן, ודרך חזרה לביתי עדיין לא הייתה לפני, החלטתי להישאר בביה"מ ולהמתין עד אור הבוקר. בנתיים שלפתי גמרא סנהדרין מן הדברים והגדולי ללמוד בה. והנה, להפתעתי

הרכבת המובילים לשם. לבסוף לא יצאה תוכניתו אל הפועל מכיוון שהתגלתה לאחד מחברי קבוצת העבודה ממקורביו שאיים למסור אותו לידי המשטרה הסלובקית. הרב ויסמנדל התייסר על כך שלא ביצע את התוכנית בעצמו. במהלך השווא פעלה קבוצה למנוע בריחת יהודים מסלובקיה להונגריה, בה מצב היהודים היה טוב יותר. באותו הזמן פעלה זו נוהלה על ידי הרב וייסמנדל עבור יהודים שותו"מ וחלק אחר מחברי הקבוצה פעלו עבור המגור הכללי. קבוצת העבודה הייתה מעורבת בהקמת מחנות עבודה בסלובקיה עצמה. הקבוצה הצליחה לשכנע את הנאצים שישכינו, תמורת סכומי ענק של שוהד, שהיהודים יועסקו ולא ישלחו למוות. כמו"כ הקבוצה הבריחה עשרות אלפי יהודים למקום מבטחים. עד סמוך לפטירתו תקף בחריפות את ראשי הציונים, על שהם נמנעו מסיוע הצלה משיקולים פוליטיים ציניים ולא רצו להוציא סכף על הצלת היהודים חרדים ודתיים, ובכך נמנעה הצלתם של אותם יהודים הי"ד.

שאלה: יעקב אבינו כשפגש את הרועים הוא אמר להם אחי מאין אתם, מדוע קרא להם כך, הלא הם היו אנשים זרים מאוד והוא כלל לא הכירם קודם לכן? **תשובה:** אצל האבות הקדושים אין מילה מיותרת התורה הביאה לנו את הנוסח הזה בשביל ללמד אותנו יסוד גדול לחיים כיוון שלאחר מכן יעקב אבינו הוצרך להעיר להם כשאמר להם הן עוד היום גדול השקו הצאן ולכו רעו. הנה אדם בא ממרחק ומותח בקורת ובכ"א הדברים התקבלו על ליבם וזאת משום שכאשר הוא פגשם הוא אמר להם אחי. ברגע שהוא דיבר בנועם אם כל מה שהוכיח אחי"כ התקבל, והוא יסוד לכל החיים או אתה רוצה להעיר למישהו עליך לדבר בלשון מכובדת של אהבה ורק אז אפשר להוכיח אותו. רבי יעקב קמיניצק.

שאלה: על מה אסור לאדם לוותר לצורך בריאותו? **תשובה:** שניה של 8 (או 7 לחלק מאנשים) שעות ביום. ידוע שגדולי ישראל ישנו כמו שצריך (ואמנם יחידים כהנ"א וכדו' ישנו מעט שעות כי כוחם היה חזק אבל כל גדולי ישראל הקפידו מאוד על שעות שינה תקינות). החפץ חיים היה מחמיר בכך מאוד לבחורים וכן החזו"א היה מורה על תלמידיו לישון 8 שעות, וצעת היצר היא לעמול בתורה עד השעות הקטנות של הלילה או לעסוק בכל מיני עניינים ואז ביום כל האכיות יורדת. וחוסר שעות שינה עלול לגרום למחלות לב, לכאבי ראש, לסוכרת ואפילו לדיכאון.

שאלה: כשיש חיולקי דעות במשפחה, מי צריך לוותר? **תשובה:** נביא מדברי רבי חיים קניבסקי באורחות יושר. מעיקר הדין ראוי שה"א תוותר, שנאמר והוא ימשול בך, ויאתא בזה"ל (תד"א פ"ט) אין לך כשרה שבנשים אלא אישה שעושה רצון בעלה, ואין לו לבית שהאישה שולטת שם, וכמו שאמרו חז"ל ביצה לב: מי שאשתו מושלת עליו חיוי אינם חיים. וברמב"ם טו"כ מאישיות כתב: צו על האישה שהיה מכבדת בעלה ביותר מדי, ויהיה עליה מורא ממנו, ותעשה לו מעשים של פיו, ויהיה עליה כמו שר ומלך, מתהלכת בתאוות ליבו ומרחקת כל מה שישנא, וזה דרך בנות ישראל הקדושים והטהורים, ובדרכים אלה יהיה יישובן נאה משובח, ומוסיף ע"כ רבי חיים קניבסקי שאם האישה קשה ראוי לו לוותר. וכל מה שדיברנו זה במילי דשמיא, אבל בעניני הבית ועניני העולם יש לבעל לשמוע לקול אשתו וכמובאר בב"מ נט. ואשרי המוותר תמיד בכל מחלוקת וחושך ממנו איבה ומחלוקת. ובדברים הנוגעים להלכה אסור לוותר.

שאלה: כידוע בהמון בתים שעת ההשכמה והקימה של הילדים בבוקר היא שעה קשה, איך נכון להתמודד ולהתנהל מול ילד המתקשה לקום ולהתארגן בבוקר בזמן? **תשובה:** ברור שחכם עינו בראשו ודבר ראשון יתחיל מהערב לחנך את הילד להרגיל שינה נכונים והיינו שלמרות שהוא אוהב ללכת לישון מאוחר וכל החברים וכו' וכו' אך עלינו לקחת בחשבון שצריך להיות עירני ולקום מוקדם בבוקר. בשעות השינה להשתדל שהבית, לפחות בטווח השמיעה של הילד, יהיה במצב שינה. ואז לסכם עם הילד מתי מעירים אותו בבוקר וכמובן זה צריך להיות בשעה נורמלית לא מדי מוקדם ולא ברגע האחרון. כשמעירים בבוקר אז צריך להיות בצורה נעימה, להאיר את החדר ע"י פתיחת חלונות ואור, להעיר את הילד ברוגע ובכבוד ואז לצאת מהחדר לכמה דקות לתת לו להתאושש ואז אפשר להכנס ולעזור לו לקום יע' נתינת די וכדו' במקביל אפשר תמיד לומר לילד איזה חוויה נעימה שיש היום וכן אפשר לתמך מי שקם מדי באיזה משהו שהוא אוהב, ואם הוא קם תמיד, אפשר להחמיא ורק לעיתים לומר שאם לא יקום לא נלך לגינה וכדו'.

שאלה: בחושן משפט **לריחא דאורייתא:** אדם קנה רכב ורשם על שם חברו בשביל שלא יורידו לו נקודות אם יבצע עבירת תנועה. אותו קונה רכב היה משכיר את הרכב להרבה אנשים והנה יום בהיר לאותו אדם שהרכב רשום על שמו בתור טובה שהוא עשה בשביל הקונה מנגיעים אליו עשרות דורות תנועה לתשלום. אומר לו הקונה זה לא מעבירות תנועה שלי אלא של השוכרים ואני לא חייב את זה כלל ומקסימום זה גרמא. מאידך טוען זה שהרכב רשום

שאלה: מהי ההנהגה שיעקב אבינו לימד אותנו לדורות בחינת מעשה אבות סימן לבנים? **תשובה:** יעקב אבינו שאל מאת ה' שיתן לו לחם לאכול ובגד ללבוש. רבינו בחיי בספרו חובת הלבבות הריב בעניין זה שבקשת יעקב הרבה וכתב שם שדרך הצדיקים לבקש רק הדבר ההכרחי בלבד שא"א לו לאדם שיחיה בלעדיו. כי המותרות גורמות לדברים רעים, ועל כן כל איש ירא את השם ראוי לו שיהיה שמח בחלקו ויעסיק במעט, ושלא יתאוה המותרות, וכל רצון אדם במותרות לא נובע מצורך אמיתי אלא רק מצעת הייצר להרע לאדם. ובביאור הלכה סימן תקכט כתב: ואל יצמצם בהוצאת יום טוב - אבל בשאר הימים צריך כל אדם לצמצם בהוצאותיו, וזהו ויחכת מרובה על זמניו בעו"ה הרבה אנשים עוברים ע"ז ולא ישימו לב אך בהתנהג בהוצאות ביתם להרחיק דברים המותרים ורבים חללים הפילה הנהגה הרעה הזו שמביאה את האדם לבסוף ע"י"ז יליד גזל וחמס ורגם להרפה וכו'למה. והרבה סיבות יש שגורמות להנהגה הרעה הזו. ואשרי למי שמאמץ לבבו ולא ישיגה לפיתויים וינהל הוצאות ביתו בחשבון כפי ערך הרווחות ולא יותר. **המסתפק במעט כל ימיו טובים.** הגר"א היה אומר מקור כל החטאים והעוונות בחמדה ובתאות הרכושנות. כאשר אדם משקיע את מחשבתו בצבירת הבלי העולם הזה, הרי על כורחו הוא מתרחק מקניני העולם הבא. והיה אומר הבעל התניא הגדר והשמירה מפני העלבות הוא הסתפקות המועט. וכל המקיים תורה מעוני סופו שמקיימה מעושר.

שאלה: מה הסיבה שלאה זכתה בסוף להינשא ליעקב ולא לעשו שהיה מיועד לה בתחילה, הלא 40 יום קודם יצירת הוולד הקב"ה מחליט בת פלוני פלוני והלא אצל לאה הוחלט שתינשא לעשו? **תשובה:** חז"ל אומרים שע"י תפילה אפשר לשנות גם מה שנקבע קודם יצירת הוולד ואפשר לבטל גזירות ולהשתדל עם שידוך יותר טוב ממה שנגזר עליו לכן כותב האלשיך כאן, וכלשונו הוזהר שכותב כן איש ששופך דמעות לפני הקב"ה (הסטיפלער כותב שדמעות לאו דווקא אלא היקיר לב נשבר) אע"י שנגזרה עליו גזירה רעה יוכל לבטלה ולא ישלחו עליו העונש. וכל המרבה תפילותיו יכנה. ויש להוסיף עילת מה שכתוב בחז"ל ב"ר סח יא שיעקב אבינו בבית לבן בלילות כשהיה שומר על צאנו היה אומר כל פעם את כל ספר התהילים.

שאלה: בשבת קודש זאת ישנה שעה מסוגלת לישועת הכלל והפרט, מה היא השעה הזאת ומה הסוגלה? **תשובה:** מקור הסוגלה הוא בספר 'ברית מנוחה', ספר קדמון המוזכר על ידי רבי חיים ויטאל: וכך הוא כותב: קבלה יהיה בידך שהשנה התשיעית שנה מבורחת, החדש התשיעי הוא חודש טוב מן הטובים וחודש רצון, ויום התשיעי לחודש המובחר שבכל החודש, ושנה תשיעית של יום שעה טובה ומבורחת משעות היום - והיא מוכנה מאוד להלכה, צינור לכל השפעי". בספר 'ברית מנוחה' מצוין כי מקורה של הסוגלה היא מוזמן התנאים, ונאמר ברוח הקודש. כך שהסוגלה יש לה מקור. לכן בשבת זו בין השעות 3 - 1 בצהריים ו"א שגם בלילה הוא עת רצון מיוחד לקבלת התפילות. ובשבת אסור לבקש בקשות פרטיות ובדרך של מי שברך התירו וכ"א ישאל לרבותיו איך מותר לבקש בשבת.

שאלה: בימים אלו מוקמת הממשלה החדשה במדינת ישראל, מי שמתמנה לשר הביטחון הלאומי הוא בן גביר הידוע בעברו כאיש ימין קיצוני שהבטיח "לטפלי" בערבים ביד קשה. מה ההיסטוריה ואומרת על התנהלותם של אנשי הימין בשלטון? **תשובה:** ההיסטוריה מוכיחה שלכ האנשים האלו שהיו קיצונים, ברגע שהגיעו לשלטון הם נהיו יפי נפש ופתאום שכחו מכל ההבטחות שלהם והציבור הימני תמיד היה לא רק מוכאוב אלא הרגיש נבגד באופן הקשה ביותר, וכבר כעת ניכרים אצלו ניצנים של התייפפות לפני השמאל במכתב שפרסם לשמאל הישראלי ועוד דברים.

שאלה: כמה ציבור שומרי תורה ומצוות חרדים לדבר ה' מתגוררים בירושלים לעומת שאר המגזרים? **תשובה:** בירושלים גרים כיום כמיליון איש. 400 אלף מתוכם הם ערבים ו 600 אלף יהודים. בקרב היהודים בני 20 ומעלה בירושלים 35 אחוז חרדים; 22 אחוזים דתיים; 22 אחוזים מסורתיים; ורק 18 אחוז חילונים. בשנת הלימודים תשפ"א (2021/20) למדו בבתי הספר היסודיים בחינוך היהודי בירושלים 84,283 תלמידים, מהם כ-57 אלף תלמידים בחינוך החרדי, ו-16 אלף בחינוך הממלכתי-דתי וכ-12.6 אלף בחינוך הממלכתי.

שאלה: לפני 65 שנים בו' כסלו תשי"ח נפטר רבי חיים מיכאל דב ויסמנדל שהיה מפעילי ההצלה הבולטים בתקופת השואה. מי הוא היה? **תשובה:** עוד לפני פרוץ מלחמת העולם השנייה פעל כשנתדלן לטובת היהודים שנקלעו לצרה, הן עבור רבנים שגורשו מאוסטריה מזרחה, והן עבור יהודים חסרי נתינות שגורשו על ידי ההונגרים. בזמן מלחמת העולם השנייה הקים קבוצה שגיבשה תוכנית הצלת היהודים. הרב ויסמנדל העלה להראשונה את הדרישה מבעלות הברית להפציץ את אושוויץ. כאשר הנאצים גרשו 60 רבנים בבורגלנד, פעל להסדרת כניסתם לאנגליה. כשהחלו הגירוישים ההמוניים של יהודי הונגריה לאושוויץ. הרב ויסמנדל תכנן לפוצץ את המנהרה של פסי

הלכות

התירו. וכשזורק ועיניו זה יכול להימעך או ליפול במקום שאינו נקי וכן כשזה דרך בזיון לכוי'ע אסור. **תלות לחם או שקית לחם על מתלה** הוא דרך בזיון ועלול להביא אדם לידי עניות כמבואר בפסחים קיא: (שאר מאכלים שאינם לחם שרי, ובעוה יש מחלוקת). וכשתולה באופן מכובד כגון שתולה תיק אוכל יפה על מתלה כשתוך התיק נמצא האוכל, כתבו רבים מהפוסקים שאי"ו בזיון והתירו. ויש שהתירו רק עיני אחר שאינם בעלים של האוכל. **ולצורך מצווה כגון עירוב** וכדו' התירו. **הרואה אוכל ברחוב** יש דין לא להעביר על האוכל וזיוו לצדדים, כי בלא"ה הוא גורם לעניות. מתוך שו"ע ומשני"ב וספר וזאת הברכה.

שאוכל פירוורי הפת. חת"ס ותומר דבורה. **לכן יש לאסוף הפת לפני שזרק המפה החז פעמית בזיון לאשפה.** ובמשני"ב שם סק"י כתב את **האופנים שהותר לאבד את הפת**: א. פרווריס מאין בהם כזית וכבר לא ראוים את עומדים לאכילה מותר להשליכם לכיור. ובספר וזאת הברכה הביא שיש מהפוסקים שכתבו שלא ישליך לכיור אלא יעטוף יפה ויזרקם לפח. וכתבו הפוסקים שבאופן פשוט שרי אפי יותר מכזית כשלא עומד לאכילה. וזוהו שכשהעלה עובש וכדו' שרי. הרב אלישיב ורח"פ שינברג ור"י פישר. **זריקת אוכל אסור**, אולם כשנתנה לפני המסובים לצורך האכילה ועושה זאת עי"י שזורק להם והאוכל מגיע למקום נקי בלי שנמעך וכדו' רבים מהפוסקים

הלכות בפרשה: ונתן לי לחם לאכול: פסק הרמב"ם המאבד אוכלים דרך השחתה עובר בבל תשחית. כתבו הפוסקים כל אוכל הראוי למאכל אדם אין להפסידו ממאכל אדם אפי' אם הוא דרך כבוד. וגם אוכלים שהותר להפסידם אין לעשות זאת דרך בזיון. וכן צריך אדם לא לבזות אוכל בשום מצב. **נביא הלן כמה הלכות בעניין השימוש באוכלים ומתי לזרוק אותם ואיך ראוי להשתמש בהם דרך כבוד.** בשו"ע קפג מובא שאסור מהדין לאבד חתיכות לחם שיש בהם כזית, ואף בפחות מכזית זה מביא לידי עניות. וזוהו כתב הרבה בחומרת המאבד פרוורי לחם דרך בזיון, ומלבד עניות זה יגרום שלא ייצא מהעולם עד שיזדקק לבריות רח"ל. ויש סוילה לזיכרון עי"י

חידות.

בלבד פעמים: ה. 3 בפרשה החשובים כמה: ו. 3 פסוקים רצוף המתחילים באותם 5 מילים: **תשובות**: א. ראה (לא יב) ויקרא (לא ד) ויצא (כח ז) ויילך (כט א) ויגש (כט ז) דברים (כט יט) וישב (כט יב) בא (ג ל) וישלח (לא ד) כי תבוא (ל לג). ב. אף (ל ב) בטן (ל ב) ברכי (ל ב) נני (מ ל) לב (לא כ) כפי (לא מב) ראשו (כחי ב) רגליו (כט א) אף (ל א) עצמי ובשרי (כט יב) רחמה (כט לא) תוף (לא כז). ג. לבן אחי אמו (כט ז) מלא שבע זאת (כט כז) ואת צאן אחי לבן אמו (כט ז) אשר אתה שכב (כח יג) רחל בתו באה (כט ז). ד. לי גם את זה (כט לג) לי בן על כן (ל ו). ה. סומא: רש"י כח יג. אין לו בן רש"י ל. עני אליפז לקח את כספו של יעקב ואמר לךו שכעת נחשב כמות. ו. כט לכו. תודה למרצה הגדול רבי יאיר נוסבכר שליט"א שהביא לי בטובו את החומר המצ"ב.

חידון ידע תורני: א. מתי מברך ברכת המזון עם 5 ברכות: ב. מה אסור בחול ומותר בשבת? **תשובות**: א. כששכח רצה או יעלה ויבוא ונזכר לפני הטוב והמטיב מברך ברכה. ב. האומר הריני זיזר ביום שכן דוד בא אסור בחול ומותר בשבת משום שאין בן דוד מגיע בשבת.

חידון משמעויות מילים לפרשת ויצא

ח' משמעויות למילה פגע. פגע - התפלל. "ויפגע במקום" רש"י: לשון תפילה (בראשית כח יא). **פגע - חנה.** "ויפגע במקום" שפתי חכמים: לשון חנייה (שם). **פגע - בא.** "ויפגעו בן מלאכי אלוקים" רש"י: באו לקראתו (בראשית לב ב). **פגע - ביקש.** "ויפגעו לי בעפרון כן צוחר" רש"י: לשון בקשה (בראשית כג ח). **פגש.** "כי תפגע שור אויבך" (שמות כג ד). "פעם אחת הייתי מהלך בדרך ופגע בי אדם אחד" (אבות ו ט). "בההוא קרן דפגע ברישא" (יומא נח:). **פגע - מכת מוות.** "ופגע יקרה את כלם" מצודות: מכת מוות (קהלת ט יא). "קנאים פוגעים בו" (סנהדרין פ"ט מ"ו). **פגע - נזק:** פגעי הטכנולוגיה, פגעי מזג האוויר. **פגע - העליב.** נפגע עד עמקי נשמתו.

חידון שינון הפרשה: א. מה עשה ה' לחרפה של רחל? אסף אותה. **ב.** מהיכן יצא יעקב? באר שבע. **ג.** שם של אחד השבטים כשהופכים את שמו הוא שם של בעל חיי: גד – דג. **ד.** מה מצא ראובן בשדה? דודאים. **ה.** יעקב שם לפני הצאן את: המקלות. **ו.** מה הדבר הגדול שעשתה רחל? ויתרה ללאה. **ז.** משושת יעקב? זילפה. **ח.** כשב שניתן ליעקב? חוים. **ט.** שה שניתן ליעקב? טלוא. **י.** הבן הרביעי? יהודה. **יא.** ה' הבטיח ליעקב והיה זרעך? כעפר הארץ. **לב.** איך קראו לבית אל לראשונה? לוז. **לד.** מה עשה יעקב עם האבן אשר שם מראשותיו? מצבה. **לז.** איך ידע לבן שחי' ברך אותו בגלל יעקב? נחושו. **לח.** מה ראה יעקב בחלומו? סולם. **לט.** מה יעקב הבטיח שיעשה עם מה שהבטיח לו ה' עשר אעשרנו לך. **לך.** היכן הבחין יעקב שלבן כועס עליו? פניו. **לז.** את מה לבן גוז? צאנו. **ק.** מה אכל יעקב בלילה? קרח. **ר.** מה רחל הייתה? רועת צאן. **ש.** כמה שנים עבד יעקב ברחל? **שבע.** **ת.** מה נגבה רחל? תרפים.

שמות ספרים בפרשה: א. אבני המקום. **ב.** בית אלוקים. **ג.** באר בשדה. **ד.** מחשף הלבן. **ה.** אהל יעקב. **ו.** פחד יצחק.

חידות לשאול את הילדים: א. כמה סוגי אש של מצווה יש במשך השנה? **ב.** על איזה משקה (בלי חתיכות) לא מברכים שהכל? **ג.** איזה שם של אדם בפרשה זה שם של צבע? **ד.** באיזה אות אוכלים? **ה.** על איזו שאלה א"א לענות כן? **ו.** איזה מילה היא כינוי למושג. במשחק של תינוקים, ומאסיפת שיעור? **ז.** איזה אביר של לילות, כשרואים את זה (במקום אחר) צריך לברך? **ח.** לי מת ונקרא חיי? **תשובות:** א. נר שבת. הבדלה. חנוכה. **ב.** ל"ג בעומר ועוד. **ב.** יין ומיץ ענבים. **ג.** לבן. **ד.** כף. **ה.** האם אתה יישן. **ו.** קוקו. **ז.** קשת. **ח.** בשר חי ולא מבושל.

חידות פרשת שבוע: א. 10 פרשות בפרשה? **ב.** 12 אברים/חלקים בגוף האדם בפרשה? **ג.** 3 מילים רצופות בנות 3 אותיות באותו פסוק? **ד.** 4 מילים רצוף כל אחת 2 אותיות

הגיגים המיועדים לאלו שיש להם תועלת מזה

ממטבח של שרוא: כשאני מגיש מנת מרק עוף לאברכים אני מפזר בתוכו חתיכות וופל לימון, חמוציות ופרוסות בננה כדי לאתגר אותם בברכה.

שיוויון מגדרי: כל דאלימה גברת.

אחד מבכירי יהדות התורה ברגע של גילוי לב: במקום כל התיקים והכיבודים, היה הכי טוב אם היו מכינים עבורינו "תיק תוספות בנייה, שיפוצים ויחידות דיוור".

ראובן: אתה יודע איזה קור בחוף? שמעון: איזה?

תודה: תודה מאוד לכל מי שאוכל ומברך כרואי יהי רצון שהקב"ה יברך אותו בכל הברכות הכי טובות שיש. אני מעונין להודות השבוע לאדם הגדול סמל ודמות להתמדה בדורנו, אין לו בעולמו אלא ד"א שמו הלכה, אהובם של הבריות, גאון עצום ולמדן, מענקי הדור במידות אצילות, מוסר עצמו למען הכלל באופן שלא ניתן לתיאור **רבי דביר ליפ שליט"א** שבזכותו העלון יוצא בנחת. **כמו"כ אני רוצה להודות** לבחור הצדיק שחן מיוחד נסוך על פניו, והוא עמל בתורה גם מחוץ לשעות הלימודים, מאז ומתמיד הוא דמות וסמל לכל הצעירים בהתחזקות בתורה ויראת שמים, תמיד נותן לב ויד בעזרה וסיוע לכל מה שאצרכים במקומות תורה, עליו נאמר אשרי יולדתו והוא יהיה אחד מענקי הדור **הבה"ח אלחנן שטרנפלד ז"ל** שתלמדו תורה זכרון מאיר, וממיסדי בית הכנסת בית השם.

היכן ניתן להשיג את העלון

ישראל וכן בישיבת עטרת שלמה. **בראשון לציון** אצל הנ"ל: וכן בעיר **אלעד** בישיבת כנסת יחזקאל ותורה בתפארתה ובישיבת הר"ן ע"י רבי יואל פינהנדלר שליט"א. **בצפת:** בהיכל ישיבת צפת ע"י הבקי בתורה, והמסור לכלל רבי אברהם לויסון שליט"א. **בקריית אתא:** בכנסת מאקוא ירושלים 3 ע"י הנער הצדיק במאד חרוץ הכיתה הנחמה ברונשטיין נ"י שהיה לי את הזכות להשתתף השבוע במחמה הגדולה שמחת הבר מצווה שלו בעיר 'קריית אתא'. וכן בבית הכנסת של הקהילה החרדית בקריית אתא רחוב כצנלסון 5. **ברמת השרון** אצל האדם הגדול שמתחדש כל הזמן בהבנת ויגיעת התורה רבי דניאל פוסטבסקי שליט"א בבית הכנסת מסורת אבות מידי יום רביעי. **במנצ'סטר** אצל רבי שמואל א. הורביץ שליט"א: +447425793110. **בארגנטינה:** בקהילת שובה ישראל במקום המיועד לעלוניים.

תודה להת"ח המופלג כשרוני מידות מיוחדות דמות למופת כליל המעלות רבי אלחנן וסרמן שליט"א ורכסים שהוא מפ"ץ את העלון.

לקבלת העלון בפקס יש להתקשר לטלפון: 03-6180383.

כמו"כ העלון נמצא ביכל העלוניים בעיצוב בשם 'לבית התורני'. וכן העלון (מלבד ההערות שבסופו) מופיע ב'קובץ גליונות'.

ניתן להוריד את העלון בעמדות קול הלשון וכן את העלוניים של כל ארבעת השנים האחרונות. הדרכה: נכנסים לקול הלשון. מקישים על חיפוש רבנים. לכתוב מערכת שבת. מקישים על פתח תיקיה. מקישים על תיקיית הורדת גליונות. מקישים על לבית התורני. ומורידים מה שרוצים.

כמו"כ ניתן להשיג במייל: 456mail@gmail.com

יש לדיוק במייל ולכתוב קודם 456 ואח"כ alon@gmail.com

להשתתפות בהוצאת העלון לפנות: 0527633431 או בינדרים פלוס - רשת הכוללים פרדס כף-עלון, (שלוחה 2422). זכות הרבים תלוי במסייעים! עלון בודד עולה לנו 15 אגורות. אפשר לשלוח משם הודעות.

ניתן להשיג את העלון בכתב גדול במייל הנ"ל.

אם הייתי מלי"ט איירני הייתי מתאבד.

אין חלום בלי דברים בטלים אבל יש דברים בטלים בלי חלום.

במקום שבעלי תשובה עומדים יש כיסאות פנויים.

שיתוף פעולה. בלשכות בן גביר ואחמד טיבי נערכים לסבב הקללות הבא ביניהם.

הגיג זה יש להמנע מלקרוא בשבת: בגד שיש עליו כתם שאינו ניתן להורדה באף אחת מהדרכים שהובאו בעלון בארבעת השנים האחרונות ניתן להשתמש בו כסמרטוט בשרי חלבי.

כשאני אהיה סבא אני לא אגיד לנכדים שלי שכשאני הייתי קטן אף פעם לא רבתי עם האחים שלי.

כשיורדים גשמים בחודש כסלו או בחודש סיון סימן שבוחדש שבט או בחודש תמוז יהיה חם ויבש.

חתול שוכב על הדשא, איך אפשר לדעת אם הוא ישן או מת? - באים אחרי שבוע ובודקים, אם הציפרניים שלו לא גדלו במהלך השבוע סימן שהוא מת.